

Считаем также необходимым на законодательном уровне в Украине предусмотреть создание консультационного центра, в котором бы работали только адвокаты, специализирующиеся на делах именно в сфере предоставления правовой помощи в связи с обращением гражданами в ЕСПЧ. Причем такие адвокаты должны владеть специальными знаниями по международному и европейскому праву, быть детально ознакомлены с практикой ЕСПЧ. Граждане Украины могли бы обратиться в такой консультационный центр и с помощью специалиста правильно составить жалобу на предмет приемлемости для того, чтобы своевременно защитить свои права, гарантированные Конвенцией.

Согласно с положениями статьи 34 Закона Украины «Про адвокатуру и адвокатскую деятельность» вопрос о привлечении адвокатов к дисциплинарной ответственности в данной сфере деятельности обретает новый смысл, поскольку его надлежащая реализация должна содействовать исключению случаев оказания неквалифицированной юридической помощи при осуществлении представительстве интересов лиц в Европейском Суде по правам человека. Кроме того, считаем, что оказание правовой помощи на низком профессиональном уровне при рассмотрении дел в ЕСПЧ негативно бы сказалось также и на международном престиже Украины. Это связано с тем, что по адвокатам, принимающим участие в рассмотрении дел, в Европе во многом составляется мнение об уровне предоставления правовой помощи в государстве.

Кулинич К. С.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри організації судових та правоохоронних органів*

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ НАБУТТЯ СТАТУСУ ПРИСЯЖНОГО ПОВІРЕНОГО ЗА СУДОВИМ СТАТУТОМ 1864 РОКУ ТА СТАТУСУ АДВОКАТА ЗА ЧИННИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Порівняння норм Статуту 1864 року в частині набуття статусу присяжного повіреного та норм чинного Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі – Закон) від 05.07.2012 року дозволяє стверджувати, що ці нормативні акти становлять послідовність, але сучасне законодавство про адвокатуру не є результатом точного копіювання норм Судового статуту (Судебные уставы 20 ноября 1864 года с изложением рас-суждений на коих они основаны, изданные Государственной канцелярией// изд. 2-е дополненное: С. – Петербург, 1867. – 454 с.). Ціла низка принципово важливих норм, які містяться в Статуті, не знаходить свого відображення в сучасному Законі (Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 року// Урядовий кур'єр від 05.09.2012, -№ 159).

Порівнюючи правове регулювання питання набуття статусу присяжного повіреного та статусу адвоката можна встановити, що Закон також ви-

магає від претендента мати вищу юридичну освіту, стаж роботи, а також проходження стажування, але трудовий стаж в галузі права зменшений з п'яти відповідно до Статуту, до двох років згідно діючого Закону.

В Законі також міститься заборона на суміщення діяльності адвоката (ст. 7) з роботою на посадах осіб, зазначених у пункті 1 частини першої статті 4 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції», військовою або альтернативною (невійськовою) службою, нотаріальною діяльністю та судово-експертною діяльністю. Але в Законі відсутні обмеження щодо віку, належності до громадянства, майнового стану. На наш погляд, необхідно доповнити норму Закону положенням, що особа, яка виявила бажання набути статусу адвоката повинна бути громадянином України.

Вимога бездоганної поведінки адвоката, якій так багато уваги приділялося під час дії Статутів, не тільки не втратила своєї актуальності, але й набула досі не відомої значущості. В першому звіті Санкт-Петербурзької ради присяжних повірених було зазначено: «Совет, как представитель сословия прямо заинтересован в том, чтобы в сословие не проникло и чтобы в нем не оставалось ни одного лица, недостойного принадлежности к нему» (Арсеньев К. К. Заметки о русской адвокатуре. Обзор деятельности С. – Петербургского совета присяжных поверенных за 1866-74 гг. – СПб.: Тип. В. Демякова, 1875. – С. 11-12). На наш погляд, перед радами адвокатів регіону поставлене те саме завдання.

В науковій літературі багаторазово була озвучена думка, що в адвокатуру необхідно приймати, базуючись не на формальних знаннях, а на особистих якостях претендента. (Осадчая О. И. Моральные и нравственные аспекты адвокатской деятельности// Адвокатская практика. – 2008. – № 4. – С. 15-19; Подольный Н. А. Законодательные основы нравственной деятельности адвокатов// Адвокатская практика. – 2005. – № 2. – С.10-12 и др.). Тому що та особа, яка не поважає закон та права людини, які відповідно до ст. 3 Конституції України є найвищою соціальною цінністю, не має відповідного складу розуму, не зможе належним чином реалізувати себе в адвокатській професії.

Діючий Закон містить норми, аналогічні правилам Статуту, такі як заборона прийняття в присяжні повірені осіб, виключених зі служби судом, або з духовного стану через недоліки (ст. 355 Статуту). До цих норм належать (ч. 2 ст. 6 Закону) не можливість бути адвокатом особою, що позбавлена права на заняття адвокатською діяльністю, – протягом двох років з дня прийняття рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю; та звільнена з посади судді, прокурора, слідчого, нотаріуса, з державної служби або служби в органах місцевого самоврядування за порушення присяги, вчинення корупційного правопорушення, – протягом трьох років з дня такого звільнення. Таким чином простежується певна послідовність правових норм.

Вважаємо, що було б доцільно доповнити ч. 2 ст. 6 Закону пунктом 5: «порушення правил адвокатської етики», схожа норма існувала в Статуті 1864 року.

Також варто відмітити, що норми Судових статутів, на відміну від Закону, не містили вимоги щодо необхідності складання кандидатами в присяжні повірені кваліфікаційного іспиту. Але цей факт можна пояснити тим, що в тогочасному суспільстві Російської імперії явно не вистачало осіб, які б відповідали всім вимогам щодо набуття статусу присяжного повіреного, а саме: п'ятирічному стажу роботи в судових установах, при чому на таких посадах, «при исполнении которых могли быть приобретены практические сведения в производстве судебных дел» (ст. 354 Статуту).

Спочатку на підставі Тимчасових положень про введення в дію Судових статутів, що були затверджені імператором 19 жовтня 1865 року, до складу присяжних повірених, понад осіб, що відповідали б вимогам ст. 354 Статуту, могли також прийматися:

- особи, що закінчили курс юридичних наук у ВНЗ, якщо вони прослужили чотири роки в судовому відомстві, або ж займалися не менше п'яти років веденням справ в судових установах в якості повірених;

- особи, що закінчили курс в ВНЗ, хоча й не юридичного профілю, але які прослужили в судовому відомстві не менше п'яти років та протягом цього часу займали не менше року посаду секретаря Сенату, чи посаду не нижче VII класу, на яких могли набути практичних відомостей щодо розгляду й вирішення судових справ.

В подальшому Тимчасові правила втратили чинність, та в присяжні повірені могли бути прийняті лише особи, які відповідали всім вимогам ст. 354 Статуту.

Таким чином, можна констатувати, що незважаючи на те, що з часу прийняття та введення в дію Судових статутів пройшло більш, як півтора століття, деякі їх положення залишаються актуальними й для діючого законодавства суверенної України та можуть бути застосовані для його удосконалення та реформування. Хочемо нагадати, що саме Статуту, прийняті 20 листопада 1864 року, запровадили вперше в нашій історії сучасну європейську модель адвокатури.

Нечипоренко Н. Я.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри організації судових та правоохоронних органів*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ДІЛОВОДСТВА В СУДОВИХ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ УКРАЇНИ

В суверенній Українській державі, яка згідно з Основним Законом є соціальною і правовою, великого значення набуває створення умов для утвердження правових засад діяльності всіх сфер суспільства. Головним